

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

398.332.45

Szerző: *Bevilaqua-Borsody Béla*

Cím: *Szent Miklós püspök közép-kori kapcsolata az egykori pesti Buzapiac utcájában*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

"17" / "1892"

Op.

(Hely)

1931. X. 6.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Szent Miklós Püspök Kápolnája az egykori pesti Buzapiac Utcájában

A pesti Mikulásvásár vándorlása

A kedves és szelíd ajándékosztó szent bábu az idén is megjelentek a pesti Mikulás-vásáron, a Vásárosarnok előtt. A bábuk köntös-kéje éppen olyan igen-igen szép piros és kék és arany és ezüst színű, mint örökre eltűnt apró flokógyerekek korunkban. Püspöki süvegén éppen úgy rezeg az aranyfüst lehellete, mint egykor, pásztorbotja csakugy gyapottal és sárga papirosszalaggal ékes, orcája piros és szakállán csillog a zuzmara, mint negyven esztendeje.

A különbség csupán az, hogy a Mikulás vásár nem a régi Városházterén zajlik, min 1892-ben. A Tizenkét Órák — az elsuhanó Idő szobrai — nem tekintenek le a Térre. Többekből tehetik ezt: mert eltűnt a Tér, eltűnt az ódon Városháza is, melynek orompárkányán a szoborleányok állottak. Eltűnt a veressápkás városi toronyór is: sippjára cgrült tünt el és hol van a régi Piaristaház? És hol vannak a pepitanadrágos, kürtökala pos, dus potaszakállas fiáker mesterek a Tár-öl, melyen ilyenkor hókunyhó rakatott ebban formás virslikolbászka és mézes ser-aves és foró bor volt kapható. Vidám fiáker- neszterek poharaztak itt és vén közszozgák- agyis hordárok, kik topogó léptekkel vitték megajándékosztó Dáma lakására a Mikulást.

A régi buzapiac

A Teret lebontották s a Mikulásvásár kiszorult a Belvárosból. Eltűnt a régi Háltér is, pedig ez volt a középkori Pest Piazza dell'Erbe-je, a Theatrum Frugum, mint néhány középkori oklevél írja: „Buzapiac, a”, mai nagyvassággal: Buzapiacja.

Nemcsak buzát árultak itt a buzatózsérek, hanem általában itt, a középkori Pest Alvé-
ros, vagyis Albó Bécsén zajlott le az a tarka,

nagy élet, mely a Rév ópesti révjéhez kapcsolódott. Itt járt át a Rév a Kelen völgyébe, vagyis a Kis Pestbe, a hódoltság előtt így nevezett Tabába. A Révtől né rakodtak a Déli Végekről, az Aldunáról jövő buzás gulyák, itt járt át az alföldi marhahajtás is Budára. Itt voltak a dunai malmok, itt vágták törzskön és asztalokon a Halászmesterek Céhe legényei a pontyot és a sügért. Itt mérték a Magyar Mészárosok Székállólegényei az óriási vízúkat, a tókot, a harsát. Itt lehetett a pesti vadkereskedés piaros helye is.

Miklós, a zarándokok és árusok védőszentje

Itt a sürgő-forgó Piac közelében állott a Keresztelő Szent Jánosról nevezett Ispótlályos Lovagok Ispótlálya is, Szent János Lovagjának e háza nemcsak szinylődő betegek háza,

hanem aggestyánok, nyomorékok és si-nyok menedéke volt, de beszálló Vendégfogadó is. A Duna mentén a Szent Földre menő zarándokok, vándorló diákok, mesterlegények, kereskedők fogadóhelye is ez az Ispótlály volt. Temploma ezért viselte a kegyes Szentnek, Miklósnak nevét.

Számtalan Legendája szerint ugyanis ő volt az utasoknak, zarándokoknak, tengerentúli kereskedőknek, drógós holmit árolóknak, apotékásoknak, fűszerszámosoknak, hajórakodó mállásoknak Pátrónusa. De Védője volt a serfőzőknek is, a buzakereskedőknek, a déli-gyümölcsös kofáknak és mézesholmit árolók-nak is. A Buzapiacja nyüzsgő sokadalma fölött a pesti Szent Miklós Egyháza harangja kondult meg hiszen a Vásár kezdetét mindig harangzó jelezte és zárta le.

A Buzapiacja a XVIII—XIX. századi Halas Piac lett. A buzakereskedelem beljebb szorult a későbbi Sebestyén-térre, mely a XVIII. szá-
zad közepéig viselte a Buzapiaca nevet. A Háltér — eme új neve alatt — megőrizte az 1761-ig itt lengő Repülő Hid nevéhez fűződő helyi színeket. Itt voltak a mészárosok piaci székei, a timárházak, a kékfestők háza, a

leopoldutcai Városi Serfőzőház, az első pesti Kofabörze a „Kék Akáciapáchoz” cégérezett kávéház, Dolesal Tamás kávéfőző ur kávéháza. Itt volt a Zöldseges Piac is a híres Zöld Udvarban. A volutás orru, levantei formájú gabonásdergelyék gyerekkorunkban itt rakodtak, akár Hunyadi Mátyás király ur boldog napjaiban.

A Mikulásvásár

A Piac azonban átfolyt a Plébánia Templom szentélye köré is, onnan pedig a Városháza előtti térre is. Itt volt a híres régi Mikulás-vásár is.

Mindez lassan eltávozott Innen, amint sor-ban egymásután eltűnt a régi Városháza, a kedves Rózsater, a Sebestyén-tér, a Háltér, a Torony-utca. Ezeket követte a Piaristaház is,

a Plébánia Bazárja fülkéiben azonban ott voltak még a mészárszékek, a Nyolc Székek. Az utolsó az idén zárta be régi vasalt ajtaját, amikor a Piaristaház utolsó szárnyát is lebontották.

A Mikulásvásár az egykori Városházán kívülre szorult. Ott, ahol ma a mikulás-papi bódék sora szorong: ott folyt bele a Város Arka a Dunába. Itt állott a Molnárok Fertálya, a Leopold-utca végén az egykori Nándorfejevári, vagyis Belgrádi Kapu.

Ez már a Hóstát volt: a Város Hely külső tanyája. Szent Miklós egykori Temploma helyén modern paloták tornyadzanak, a Rév helyén az Erzsébet Királyasszony Hidja ível át a Kelen völgyébe. A vén Kelen, vagyis Tarhegy, a későbbi Gellérthegy azonban most is olyan zuzmarás. Ő a Város vén hegyapója.

A karácsonyfavásár felvidéki magyar feny-
vesek illata emlékét küldözgeti a régi Buza-
piaca helye, a Felső Végekről való Szent Mi-
kulás egykori temploma helye felé. Miklós Püspökhöz a Város hűtlen lett, a jó Szent kedves bábu! azonban most is a Város egy-
kori falai tövén állanak, hogy boldog és jó
kís gyerekek örömét adják meg. Datolyával,
függővel, mogyoróval, dióval, Szent János ke-
nyerével, narancsalmával: mint régen, egy-
kori budai és pesti kisgyerekeknek.

Bevilaqua-Borsody Béla